

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: n. kállói utca Textorisz-ház.

Bermentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. A kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal,

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámítások küldendők: Nagytér 136. sz. a.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt esz. közölhető.

Minden egyes beiktatás után kinstán illetek 30 kr.

A nyilt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések meg szabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Egy társadalmi kérdés.

Egy fekély évődik a mai társadalom testén; egy iszonyu seb, melynek kigőzölgései már is fenyegetőleg tornyosulnak az őzszei társadalom, az emberiség anyagi és szellemi életének egén, hol addig szaporodik és terjed a gyűny, míg végre is le fog le kell csapnia a világra, hogy elpusztítsa azt.

Sajátságos, hogy e fekélyt épen maga a társadalom érleli és terjeszti.

A világra sohasem illett jobban ama német közmondás „Die Welt wünscht betrogen werden“, mint ma.

Amit a világ, az ugynevezett közvélemény ma egyrésztől az egyesektől követel; ugyanazért másrésztől elítéli és megveti az egyes követőt. Ez oly balgaság, oly vétek, mely boszulatlanul nem maradhat.

A mai közvélemény nemcsak hogy megkívánja, hanem föltétlenül követeli, mikép azok, akik a társadalomban résztvesznek, háztartásban, ruházatban versenyezzenek egymással; különben irgalmatlanul elítéli, különcnek, neveletlennek nevezi s nem társadalomképesnek tartja, szóval megveti.

A világnak, a közvéleménynek emel-feszeg és saját élete ellen irányzott vélekedése és magatartása az, mely ama fentebb érintett fekélyt a társadalom testén naponkint terjeszti s a test végfelbomlását sietti.

Mondjam-e, hogy e fekély, a divattal karöltve járó fényűzés.

Azt mondják, hogy a fényűzés, a közmívelődésnek természetszerű kifolyása és kimaradhatlan következménye; minélfogva nem is lehet művelt az oly ember, aki nem divattersé, nem elegantiával öltözködik, aki gyalog jár, aki szakácsnőt, szobalányt, dajkát, szolgálot, inast, kuktát, kocsist nem tart.

És ki hinné? E beteg, e szerencsétlen elv és nézet naponkint terjed; befurakodva a társasélet minden rétegeibe.

Nincs osztálya a mai társadalomnak, mely ne érezné e beteges elv súlyát, elkezdve a magasabb köröktől, le a földmives osztályig.

Kétségtelen, hogy egyiknek úgy árt, mint a másiknak; az egyiknek ezreit, a másiknak forintjait nyeli el egymásután e telhetlen bálvány.

Van azonban a mai társadalomnak egy osztálya, melyre nézve a fényűzés s ama fentebb említett világnézet, melyszerént a művelt egyének úgy költekezésben, mint ruházatban a korszellemmel kell haladnia, a legnagyobb átok.

Ez osztály, mely eme társadalmi nyomasztó követelmények rabszolgája, a csekély évi javadalmakban részesülő tisztviselőség.

Nincs tisztviselő, aki — ha magán-va-gyona nincs — társadalmi állásához képest, jövedelmét tekintve, a mai kor tulajdonított igényeinek megfeleljen.

Vegyünk egy igen sok tisztviselővel megtörténhető esetet. Elmegy egy peresfél a tisztviselőhez, kit épen egy igen nagy összeg pénzét képviselő ügy elintézésére akar felkérni és megbizni; és pedig történetesen

lakására. Tegyük fel, hogy a tisztviselő emáncipálván magát a mai korszellem és társadalmi divat befolyása alól, igen egyszerű házat tart. Az érkezett vendéget bársonnyal bélelt főtél helyett, egyszerű vesszővel átszőtt karszékekbe ülteti. A vendég szétnéz az egyszerű butorzatú szobában s azonnal elfeledi, hogy tulajdonképen miért is jött. A bizalom, melylyel a tisztviselő megtisztelni akarta, a szegénység láttára elpárolgott s a tisztviselő meglehet, hogy egy szép összeg pénztől esett el. Holott ha az érkező vendéget fényes, elegans terembe vezet, — ha mindjárt az egész fényt árasztó tárgyak árval adós is, — bársony fotelba ülteti: az ügyes-bajos teljes bizalommal fordul vala hozzá ügyével.

Igy csalja meg magát a világ.

A tisztviselő, aki jelenleg a társaságokban, nyilvános helyeken, fürdőkön, színházban, koncertekben meg nem jelenik, nem szerepel, nem üt lármát: figyelembe sem véteik. A választásoknál kimarad a számitásból. A választók azt mondják róla, hogy: különc, vaskalapos, nem akar művelődni, nem akar a korral haladni, szóval nem a mai modern életbe, s egyáltalában nem arra való, hogy az ily ember valamely város, vagy kerület ügyeit képes volna a jelen század szellemében vezetni. Aki ellenben minden körben ott van, minden alkalommal dikeziózik, aki, mint az élelmes kalmár, tudja árulni portékáját: az hivatalba jut. Mi történik azután a közügygyel? Arra sok választó nem is gondol.

Ime, így csalja magát a világ.

A tisztviselő, aki házasodni akar, a legbántóbb megjegyzések fulánkjának van kitéve, kivált ha a kisebb fizetésűek sorába tartozik és teljesen vagyontalan. 600—800 frtból nem jöhet ki leányom, — mondja az anya, ha egy alsóbb rendű tisztviselőről van szó. Az anyának igaza van. Lakásért fizetni kell körülbelül 300 frtot; 100 frt kell fira; 400 frt pedig még élelemre sem elég; hol van tehát még a fényűzésre szükséges összeg?

Ily körülmények közt, a tisztviselő még legszentebb emberi rendeltetésének, a család alkotási kötelességnek sem tehet eleget; vagy kénytelen oly módokhoz és eszközökhöz nyulni, melyek azután saját és családja jövőjét és becsületét kívánják cserébe.

Ha tehát azt kívánjuk, hogy a hivatalnokok, a társadalomban velünk egy színvonalon álljanak; hogy tisztességes társaságokban forogjanak; hivatali és emberi kötelességeiket lelkiismeretes pontossággal teljesítsék: mindenek előtt anyagi helyzetükön kell segíteni; fizetésüket kell oda emelni, hogy abból tisztességesen megélhessenek s tiszta uton, fölemelt fővel haladhassanak az élet és a pálya által elébük szabott uton.

Célzatosan pendítettük meg e helyütt e tárgyat, miután a Nyiregyháza város rendezési munkálatával megbízott 21-es küldöttség a többi közt, épen most tanácskozik a leendő tisztviselők fizetésének megállapítása fölött.

Vegye tekintetbe a küldöttség a tisztviselő mai helyzetét; fontolja meg majd a képviselőket a körülményeket és viszonyokat s aszerént állapítsa meg a városi tisztviselők fizetési átalányát és javadalmazását.

Ha már a társadalmi félszegségeken, az oktalan divatos fényűzésen sem társulás, sem törvények által nem akarunk segíteni; sőt magunk megyünk rossz példával elő: nyújtunk legalább módot és eszközt tisztviselőinknek, hogy velünk egyorsorban megállhassanak; hogy ne legyenek kénytelenek hivatali visszaélésekhez nyulni s mindenre szemet hunyni, mely hivatali eljárásnak káros következményei a közjóra, rendesen kiszámithatatlanok és elviselhetlenek.

A tisztviselők díjazása mindenütt fontos kérdés ugyan ma; de százszor fontosabb ez nálunk, hol minden a legnagyobb zavarban és homályban van. Ha valahol, ugy itt valóban nagy szükség van a lelkiismeretes és munkás tisztviselőre. Ilyenre pedig a régi fizetések mellett, nem igen nagy kilátás van és nem is lehet.

KÖZÜGYEK.

Hivatalos utasítás a járványos cholera tárgyában. (Vége)

IV. A felüdülés alatti magatartás.

11. §. A felüdülés ott kezdődik, hol a járványos cholera körjelei végződnek. A kiállott cholera után a beteg belei igen ingerlékenyek levén: eleinte csupán legmérsékeltabb adagokban nyújtott hig tápszereket lehet az üdülőnek élvezni: például: marhahús-levest át-tört rizsszel; csak később és fokozottan lehet a megszokott, könnyen emészthető állati s növényi táplálékokra áttérni.

Különbön sétáljon az üdülő, mennyire azt ereje megengedi, a szabad légen; kezdje meg szokott foglalkozását, de anélkül, hogy magát megerőltetés által a betegségbe visszaesés veszélyének tenné ki.

V. Orvosrendőri intézkedések.

12. §. A járvány előjártására s terjedésének megakadályozására czélzó óvintézkedések életbeléptetése, azoknak erőlyes foganatosítása és pontos ellenőrzése a hatóságok főfeladatát képezvén, különös gond fordítandó:

1. A fertőtlenítés pontos foganatosítására.

A fertőtlenítés (desinfectio) a cholera-járvány terjedését gátló óvintézkedések legfontosabbika levén: a lehető legnagyobb pontossággal és szigorúsággal végrehajtandó; mire nézve mulhatatlanul szükséges, hogy a vasuti és gőzhajózási állomások, vendéglők, gyárak, kávéházak, köz- és magán-épületek, árnyékszékek és vizelő-helyiségek, hatósági ellenőrködés mellett pontosan fertőtlenítessenek; sőt a fertőtlenítés a járvány közeledtével már előre eszközöztessek; fertőtlenítésnek vettesse nek továbbá alá a cholera-betegek minden ürükei még a kiöntés előtt; azon edények, melyekben felfogattak; a cholera-betegek ruhái, nyoszolyái; a bemocsolt padlózat, és falak; magától értetik, hogy az emésztőgödörök és esatornák már a járvány közeledtével gondosan tisztítandók és a fertőtlenítésnek alávetendők.

VI. Fertőtlenítő szerek.

13. §. A használatra ajánlható fertőtlenítő szerek következők:

1. Kénsavas vasólc, vasgálic; az árnyékszékek, vizelő-helyek, emésztő-gödörök, csatornák fertőtlenítésére; ebből egy-egy emberre naponkint két lat számítandó huszszoros mennyiségű vízben feloldva; fél font tehát husz itcze vízben, naponkint egy közönséges árnyékszéket fertőtlenítésére elegendő.

2. Kénsavas horganyéleg (Zinkvitriol), huszszoros mennyiségű vízben feloldva, leginkább a vízszon- és ruhafüleknek fertőtlenítésére, melyeknek szinét nem változtatja.

HIRDETVÉS.

Alulírott ajánlom a n. é. közönségnek figyelmébe, jól felszerelt faraktáramat, hol mindennemű különösen pedig épület faanyag kello választékban található. Megrendeléseket is készséggel elfogadok faraktári irodámban (a vasutra vezető töltés mellett) bárminő- és mennyiségű épületfaanyagra.

Legfőbb törekvésem leendő, a t. cz. vevőfelek megelégedését, egy a kiszolgáltatói pontosság, mint az árak olcsósága által, megnyerni.

Nyiregyháza, szeptember hóban, 1872.
Jelen Pál.

(3-1)

Két darab takarékpénztári részvény eladó. Bővebb tudomást nyújt a „Szabolcs” szerkesztősége.

Nyiregyháza, szept. 8. 1872.

Közírási teszt: a szerkesztőség.

(3-2)

A nagyvendéglő udvarán levő szinkör eladó.

A feltételek iránt értekezhetni a „Szabolcs” szerkesztőségénél

(3-2)

EGY ZENETANÁR

(3-2)

zongorán, hegedűn vagy énekben alapos oktatást ad, ki mint ilyen bátorodik magát a nagyérdemű közönség kegyébe ajánlani. A tanítást tetszés szerint, akár magyar, német, francia vagy olasz nyelven teendő. A feltételek iránt értekezhetni állomási főnök Istvánffy Nándor úrnál.

MORGENSTERN JAKAB

fakereskedő

(3-1)

Ajánlja ezelőtt „Morgenstern és társa” czég alatt fenállott, f. évi szeptemberhő 1-től kezdve pedig saját neve alatt, a vasutféle vezető országút mellett Kovács Dániel-féle földbirtokrészleten berendezett és megnyitott raktárát, melyet, — hogy a n. é. közönség bizalmát jövőre is megérdemelhesse, — mindenféle jöminőségű épületi, gazdasági fával, deszkával és zsindelyvel gazdagon ellátta.

Hirdetés.

Felhívom a t. cz. közönség figyelmét, hogy a nagy-halászi határon fekvő Szapagy nevű öserdő ezévi vágásában van eladó darabonként vagy tömegesen mintegy :

- 1) 100 dbb tölgyfa, melyek sima törzse 3—5 öl magas, körmérete 12—15 láb.
- 2) 300 dbb tölgy, 4—8 öl magas sima törzsel s 8—10 láb körmérettel.
- 3) 500 dbb tölgy, 4—6 öl magas, s 5—6 láb körmérettel.
- 4) 150 körfafa, 6—9 öl magas, s 4—8 láb körmérettel törzsel.
- 5) 150 db szilfa, hasonló nagyságban.
- 6) különböző nagyságu gyertyán-, juhárfa stb.

Kiűnk ezen sorozatból, hogy a megnevezett teljeseen ép és egészséges faanyag — hid, hajó építéshez, dongának, parkettenak, mindennemű gépgyár és asztalos munkához a legalkalmasabb. — A nevezett erdő fekszik 1 1/2 órányira a kemencei vasúti állomástól, — közvetlen a Tisza partján s eként igen alkalmas helyen egy a szárazon, mint a vizen való szállításra nézve.

Szíves megkeresések ajánlott levélben Kálló-Semjénbe, vagy távirattal Nagy-Kállóba intézendők

(0-2)

Kállay András
erdő-udvaroshoz.

Dr. Rottmann Lajos

orvos, sebésztudor és szülész lakik szeptemberhő 1-től a Szarvas-utczában özvegy Benczur Miklósné aszszony házában.

(3-3)

Eladó ház.

Debreczeni-utczában a Semináriumi épület tőszomszédságában 1546. sz. a fekvő ház szabadkézből eladó. Értekezhetni ugyanott.

(3-3)

Hirdetés.

Napkor községében a regále-jog 1872-ik év Szt. Mihály napjától kezdve a községéhnél f. szeptember 22-én d. u. 4 órakor tartandó árverésen haszonbérbe adatik.

Közbírtokossági megkizott
Nagy István.

„TISZA” BIZTOSÍTÓ és JELZÁLOGBANK

(3-1)

Debreczenben.

Van szerencsénk ezennel a nagyérdemű közönség tudomására juttatni, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium f. é. júliushó 21-én kelt 9192 sz. engedélye alapján, a „Tisza” biztosító és jelzálogbank üzleti működését f. é. szept. 9-én megkezdte.

Biztosíthatók jégverés ellen: mindennemű termények, tűzár ellen: mindenféle lakházak, gazdasági épületek, templomok, műhelyek, gyártnányok, butorok, gazdasági készletek, raktárak, továbbá szalmás élet, takarmány és mindenféle baromállomány.

Kiterjesztetik a biztosítás, az életbiztosítás terén, eddigelé felmerült minden módozatra.

A biztosítási díjak a lehető legjutányosabbak. Több évre kötött biztosításoknál különös kedvezmények engedtetnek.

Elnök Gr. Dégenfeld Imre.

Első alelnök Möriz Pál.

Második alelnök Komlóssy Imre.

Schwarz Bernát.
Pusztay Lajos.

Igazgatótanácsosok
Möriz Antal.
Fráter Imre.

Baj Bertalan.
Makó István.

Vezérigazgató Szepessy Kálmán.

Jogtanácsos Oláh Károly.

Hirdetmény.

A tokaji-utczán két kényelmes lakosztály Sz. Mihály-naptól kiadó.

Értekezhetni (3-3)

Dr. Sziklássynál.

ELADÓ ZONGORA.

Egy jókarban lévő Beregszászi-féle 7 nyolczados zongora, jutányos áron, részletes fizetés mellett eladó Szénfy Gyulánál.

(3-3)

Hirdetmény.

A „Szabolcsi hitelbank”-nál egy könyvvezetői állomás 800 frt évi fizetéssel és egy pénztárnoki állomás 2000 frt biztosíték nyújtása mellett évi 600 frt fizetéssel betöltendő.

Pályázók folyamodványai f. szeptember 25-ig az intézet alelnöke Flegman Lipót úrnál benyújtandók.